

Karlu L-ovi, pokud se týče, zda sluší správně pokládati za žalovaného, tedy za stranu rozepře nezl. Karla L-a, či zřízeného opatrovníka, neboť zákon v §u 528 c. ř. s. mluví zcela povšechně o otázce útrat, nerozeznáváje, zda jde pouze o jich výši, či také o jiné předurčující otázky, mající vztah ke konečnému rozhodnutí o útratách.

Čís. 6899.

O tom, komu z rodičů odloučeně žijících má býti ponecháno dítě ve výchově, jest rozhodnouti v řízení nesporném, jde-li výhradně o zájem dítěte.

(Rozh. ze dne 15. března 1927, R I 139/27.)

Manželka žalovala manžela, žijícího odloučeně, o vydání dítěte. K námitce nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Žalobkyně, žijící fakticky odloučeně od svého manžela, žalovaného, domáhá se žalobou vydání dítěte, které má žalovaný u sebe. K odůvodnění návrhu uvádí, že výchova jejího tříletého dítěte jest u žalovaného stížena, nejvíce tím, že jest ponecháno cizím lidem. Vzhledem k námitce nepřipustnosti pořadu práva žalovaným vznesené řešení jest otázku, zda o tom, kterému z rodičů má býti dítě ponecháno ve výchově, jest rozhodnouti v řízení nesporném či pořadem práva. Nejvyšší soud zabýval se několikráte touto otázkou a zodpověděl ji v poslední době v tom smyslu, že rozhodování přísluší soudci nespornému tam, kde běží ve sporu o zájem dítěte a nikoli o řešení sporných práv manželů (§ 2 čís. 7 nesp. pat.). Náзору tomu zůstává nejvyšší soud důsledným z této úvahy: Nelze předně přehlédnouti, že ve sporech manželů toho druhu není nezletilec pouhým předmětem soukromých práv jiných osob, nýbrž jest právním podmětem zvláštní ochrany požívajícím (§ 21 a 139 obč. zák. a § 181 a násl. nesp. pat.). Ochranu tuto lze účelně prováděti jen v řízení nesporném, kde soudce, nejsa vázán návrhy stran, zakročuje, maje na zřeteli v první řadě zájem dítěte i z úřední moci podle zásady oficiálnosti. Ochrany takové nemůže naproti tomu poskytnouti plně dítěte soudce sporný, který jest vázán přednesem stran a vůbec zásadou projednací. Ustanovení §u 142 obč. zák. v původním doslovu nařizovalo výslovně, by úprava toho, kdo z rozvedených manželů má dítěte vychovávat, stala se cestou nespornou. Také ustanovení §u 145 obč. zák. má zřejmě na mysli nařízení soudce nesporného, nikoli pořad sporný. Ale také předpis §u 142 v novém doslovu lze vykládati jen tak, že zákonodárce chtěl ponechat spory o výchovu dětí mezi manželi řízení nespornému. Nasvědčuje tomu zejména poslední odstavec tohoto ustanovení, dle něhož může soud, pak-li se poměry změní, vydati, nehledě na svá dřívější nařízení neb úmluvy manželů, nová nařízení, kterých je třeba v zájmu dětí. Práva takového nemá však soudce

sporný, vázaný zásadou projednací. Okolnost, že ustanovením tohoto zákona upravuje se péče o dítě v příčině rozvodu nebo rozluky manželské, nebrání tomu použití ustanovení toho i v případě, když rodiče přerušili manželské společenství i bez soudně provedeného rozvodu nebo mimo případ rozluky. Vždyť zájem dítěte, který v první řadě rozhoduje, jest stejným, ať jde o případ v zákoně výslovně uvedený neb o případ, kde rodiče bez rozvodu nebo rozluky žijí fakticky odděleně. Tomuto nazírání neodporuje ani předpis §u 50 čís. 3 j. n. Ten výslovně stanoví, že spory mezi manželi nikoli ryze majetkové vznikající z poměru manželského, patří před sborové soudy, pokud nepatří na pořad nesporný. Tím jest zřejmě řečeno, že jsou spory z poměru manželského, které patří na pořad nesporný. Názor tento hájí ostatně i literatura (Krainz-Ehrenzweig, System III. § 455 a 457, Mayr I. str. 283, IV. str. 108 pozn. 19 a str. 110 pozn. 3). Dle toho jest považovati námitku nepřípustnosti pořadu práva žalovaným vznesenou za odůvodněnou, když jde ve sporu, jak žaloba zdůrazňuje, výhradně o zájem dítěte.

Čís. 6900.

Pozemková reforma.

Třebas se církevní ústavy, oprávněné z patronátních břemen, vzdaly nároků na přejímací cenu, jest vlastník zbytku statku oprávněn žádati, by z přejímací ceny byl vyhrazen uhražovací kapitál na poměrnou kvotu patronátních břemen.

Otázku: »byl-li z přejímací ceny za převzatou část nemovitostí vyhrazen uhražovací kapitál za poměrnou část patronátních břemen dle cen let 1913—1915, zůstává vlastník nemovitostí zavázán k plnění plné kvoty na převzaté nemovitosti dříve vypadající, tak jako by byl na ně vyhrazen kapitál plně kvotu tu i dle dnešních cen hradící či pouze tolik, kolik je hrazeno úroky z kapitálu skutečně přikázaného« — nemohou řešiti soudy v rozvrhovém řízení, nýbrž jest odkázána na příslušný pořad podle §u 34 zákona ze dne 7. května 1874, čís. 50 ř. zák. Totéž platí ohledně jiných reálních břemen, kde však o této otázce jest rozhodnouti pořadem práva.

(Rozh. ze dne 15. března 1927, R I 196/27.)

Soud první stolice zamítl žádost bývalého majitele zabraňujících nemovitostí, aby bylo vysloveno, že majitel sprostěn je patronátních břemen a reálního břemena pod pol. C 2 vložky číslo 858 desk zemských váznoucího, pokud se týče kvoty připadající na nemovitosti státem převzaté, dále by Státní pozemkový úřad uznán byl povinným kvotu patronátní na něj připadající převzítí beze srážky z ceny přejímací, a konečně, by byl zjištěn a odečten z přejímací ceny uhražovací kapitál kvoty reálního břemena C 2 vložky č. 858 desk zemských připadající na převzaté nemovitosti. **D ů v o d y:** Podle hodnoty nepřevzal Státní pozemkový úřad patronátních práv a břemen. Z toho plyne, že zůstal patronát (patronátní práva i břemena) při zbytku panství, že